

30 РОКІВ ПО ТОМУ

Від аварії на Чорнобильській АЕС до дати наказу №21 від 14.05.1986р. по Зарічненській ЦРЛ відділяє неповних три тижні. Бригада медичних працівників у складі: лікар-терапевт Ширінга В.О., лікар-лаборант Дмитрієва Т.Д., лаборант – Юхневич Т.Ф., лаборант – Барабаш Л.А., дозиметрист – Жовкла Л.І., медсестра Сільман Ж.Ф., водій Чепура О.І. була відряджена в Бородянський район Київської області. Спочатку їх відправляли на 7 днів, а потім відрядження продовжили до 10 червня 1986 року. Із цієї бригади двоє передчасно пішли із життя, одна – тяжкохвора, у решти – підірване здоров'я. Вони не мають статусу ліквідатора чи учасника ліквідації аварії на ЧАЕС, тому залишилися поза увагою держави. Ніколи не надавали для них особливих почесностей ні в колективі, ні в суспільстві. Вони були в числі перших, хто ліквідував наслідки аварії на ЧАЕС - й виконували свій професійний та громадянський обов'язок з честю і до кінця. Перед цими людьми, перед їх світлою пам'яттю, перед тисячами таких, як вони, які залишилися без посвідчень і статусу, схилимо голови в повазі і вдячності за той подвиг, що вони зробили 30 років тому.

◆ ВІДГОМІН ЧОРНОБИЛЯ

бо одразу плачу. Коли мене викли-

вони зробили 30 років тому.

ЖОВКЛА ЛЮБОВ ІВАНІВНА:

- Тоді я працювала старшою медсестрою терапевтичного відділення, мені було 39 років. Син служив у армії, донька була вже заміжною. І саме в день мого від'їзду до Чорнобильської зони у мене народилася внучка. Чому вибір випав на мене? Мабуть тому, що я тоді була

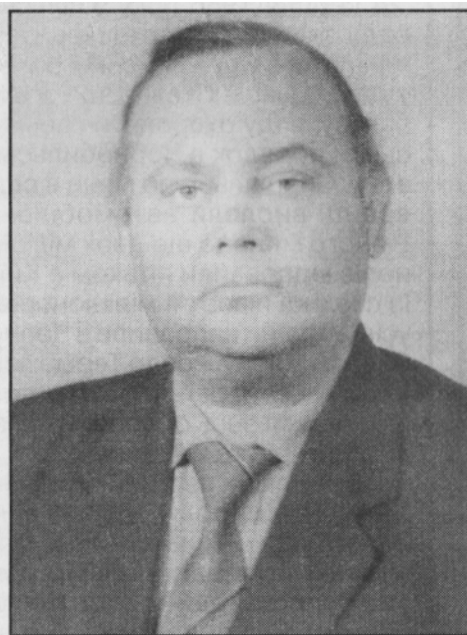

комуністом. Наша бригада відряджених для ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС складала 7 чоловік: лікар Ширінга Василь Олександрович, нині вже покійний, він очолював нас, лікар-лаборант Дмитрієва – вона виїхала із Зарічного, Барабаш Л.А., вже покійна, Юхневич Т.Ф., нині тяжко хворіє, наймолодша серед нас – Сільман Жанна, водій Чепура О.І. та я. Кожна бригада мала при собі автомобіль швидкої. Коли ми заїхали до місця призначення – в райцентр Бородянку Київської області, там було аж 120 таких бригад, як наша, з усієї України. В перші дні по приїзду ще ніхто не ус-

відомлював до кінця про радіаційну небезпеку, яка на нас чатувала, інформації майже не було, все за-секречено. У мене навіть дозиметр був з однією батарейкою, щоб не показувало, як зашкалює. Організованості великої спочатку не було, а люду з'їхалося сила-силенна. Не без того, що у перші дні можна було побачити багато п'яних. Потім все налагодилось, кожній бригаді закріпили організацію і населення певної дільниці. Так ми здійснювали подвірні обходи, робили по 175 аналізів в день, що удвічі перевищувало норму. Доводилося обслуговувати і тих, кого привозили безпосередньо із зони відчуження. Кожен день у Бородянці мили асфальт, кружляли вертольоти, розганяючи хмари, щоб не випав радіаційний дощ. Ми там мали бути спочатку 7 днів, потім нам продовжили відрядження. Ніхто ніяких записів для нас там не робив, тоді ще нічого такого не було. Не маю я ні статусу учасника ліквідації аварії на ЧАЕС, ні ліквідатора. Коли ми повернулися з того відрядження до дому, якогось особливого ставлення, що була на ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, я не мала, та й ніхто з нас не мав. Тоді було все по іншому. Це вже потім, значно пізніше стало зрозуміло, що ми, разом з іншими, рятували майбутні покоління від радіації. І не відомо, що було б, якої шкоди зазнали б люди, якби не ті, хто в перші дні, тижні, місяці після аварії на ЧАЕС поїхав у такі відрядження.

ЛЮБОВ СТЕПАНІВНА ШІРІНГА, дружина Ширінги В.О.:

- Василь Олександрович не любив розказувати про ту поїздку до Чорнобильської зони, він все

тримав у собі. Але, пам'ятаю, коли він приїхав з Бородянки, то по його зовнішньому вигляді стало зрозуміло, що там було не солодко. Йх посилали у відрядження на короткий термін і мала приїхати на зміну друга бригада. Але в Зарічному всі відмовились їх міняти і вони залишилися там на продовжений термін. Навіть речей з собою брали обмаль, на декілька днів. Розказував покійний Василь Олександрович лише те, що працювати там було важко. Радіація була така, що підходили до колонки з водою, мили туплі, міряли дозиметром і йшли далі. Він завжди був відповідальним у роботі. В тому чорнобильському відрядженні у нього була подвійна відповідальність - і за себе, і, в першу чергу, за людей, які були в його підпорядкуванні. А це – нелегка ноша, та ще в тих умовах.

ЖАННА ФЕДОРІВНА СІЛЬМАН:

- Я не можу про те розповідати,

бо одразу плачу. Коли мене викликали головний лікар і наказав їхати у відрядження в Бородянку, я була 21-річною дівчиною і увесь світ для мене був прекрасним. Це був травень-місяць 1986-го, очолював нашу групу медпрацівників, яких відправляли у відрядження, лікар, зав.терапевтичним відділенням Заріченської ЦРЛ Василь Олександрович Ширінга. Що можна сказати про той час? Це ж пройшло якихось два-три тижні після аварії на ЧАЕС, як ми попали в Бородянку, райцентр із 35-тисячним населенням. Люди їхали звідти, хто куди і хто чим міг. Діти бігали шукали батьків. Населення вивозили хто в чому стояв. До цих пір в очах тролейбуси, набиті людьми: люди стояли і на підніжках, сиділи й зверху. Розбивалися сім'ї. Одні не знали, куди їх везуть. А їхні діти – хтось служив у армії, хтось вчився – не знали, де шукати своїх батьків, куди їхати, бо рідної домівки вже не було. Місцеві жителі тоді були озлоблені на увесь світ, навіть і на нас, хто приїхав ліквідувати наслідки аварії на ЧАЕС. Чомусь вони вважали, що хтось хоче нажитися на їхній біді, що ми туди приїхали, щоб заробити великі гроші. Ми могли тільки співчувати постраждалому місцевому населенню, бо зарадити їхній біді ніхто був не в силі. Для нас всіх, задіяних на ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, діяли закони військового часу і була запроваджена комендантська година – після 22 вечора заборонялося, крім керівників бригад, залишати своє місце розташування. Їздили ми і в Ясну Поляну, куди привозили тих, хто працював безпосередньо на реакторі або біля нього. Там було пекло...

Тамара АЛЕКСІЮК